

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

Nagybecskerek, 1896.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXV. évfolyam, 167. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hónapra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Szerda, július 22.

A magyar bírák.

Nagybecskerek, július 22.

A midőn az ezredév reflexiókra ösz-
tönző hatása alatt végig tekintünk nemzeti-
intézményeinken, kutatva, hogy a hosszas
küzdelmek után melyeknek mennyit köszön-
hetünk az egész művelt világ által elis-
mert sikereinkből; lehetetlen hálával és
elismeréssel nem gondolnunk bírói karunkra.

Még egy emberöltő sem mult el azóta,
a mikor a közigazgatástól az igazságszol-
gáltatást elválasztották s a magyar bírói
kar mégis úgy jogászai mint társadalmite-
kintetben szép pozíciót vívott ki magának.

És ez annál elismerésreméltóbb, mert
azzal, hogy a főszolgabíró, meg az alispán
átadta ügykörének egy részét a járásbíró-
nak meg törvényszéki bírónak, nem adta
át egyúttal a népből századokon át meg-
gyökerezett tekintélyét is. A magyar alsó
bírószágok ugyszólván mint idegen, átülte-
tett intézmény szervei kezdték meg fontos
működésüket és pedig oly zilált jogvisz-
onyok között, a melyek rendezése még most
is csak félig van készen.

A magánjogi téren, gyökeresen meg-
változott, megújított viszonyok közepette
ésdi, elavult jogszabályokra támaszkodhat-
tak csakis, melyek a törvények, a corpus
juris, a helyhatósági statutumok, királyi
és kormányhatósági rendeletek konfuzus
összevisszaságában nagy részben használ-
hatlanok voltak. A magyar bírának óriási
szorgalomra, körültekintésre s éles jogász-
elmére volt szükségük, hogy helyüket a
kezdett nehézségeiben megállhassák. És a
szemünk előtt folyt le az óriási munka,
melylyel bíróságaink elavult magánjogi
intézményeinket ócska mezükből nyomról-
nyomra kihámozták, közigazgatási fejlődés-
sünknek leghatalmasabb tényezői között
szerepeltek és bámulatos tapintattal építet-
ték föl lassanként a magyar magánjog új
épületét, itt-ott recipiálva egyes elveket,

de legtöbb helyütt a hazai talajból fejleszt-
ve azokat. A magyar bírói praxisban egy
modern, a viszonyainknak megfelelő, a
haladásnak tért nyitó magánjog elveit lát-
juk kifejeződésnek; csak szerencsés kezű ko-
difikátor kell hozzá, hogy jogéletünknek a
kodifikáció terén mutatkozó hiányai is or-
vosolva legyenek.

A büntető jog terén nem kevesebbet
köszönhetünk a magyar bírói praxisnak.
A személyes szabadság védelmének, a tár-
sadalom bajait gyógyítani törekvő huma-
nizmusnak finom szálai fonják át büntető
praxisunkat a mely a büntető kodex meg-
alkotása után sem merült el a sablonok-
ban, hanem lépést tartva az idővel, ma
mindenfelől irigyelt magas fokon áll.

Nem hagyhatjuk szó nélkül azt a
nagy munkát, a melyet bíróságaink a
legutóbbi pár esztendő felülről reform-érá-
ban végeztek. Egyik szervezeti, eljárási
és anyagi törvény a másikat követte s
az igazságügyi miniszter hivatalos kijelen-
tése szerint az új dolgokat a magyar
bírói kar, bár nagy munkával, de zökke-
nés nélkül emésztette meg, sőt a lakosság
tudatába is alig várt mérvben átvitte.

Mint nemzeti, társadalmi és kulturális
életünk munkásai, nagy érdemeket szerez-
tek maguknak a magyar bírák. Mindenütt
élén vannak a társadalmi életnek, a hu-
manitárius és kulturális társadalmi moz-
galmaknak. Egyes nemzetiségi vidékeken
valóságos apostol-munkát végeznek.

És — mindnyájan tudjuk azt is —
hogy ezen sokoldalú munkásság elisme-
rése a bírói kar dotációjában abszolúte
nem jut kifejezésre. Az utóbbi években e
térén is történt némi haladás. Kétségtelen
az, hogy bírónak ma jobban vannak ja-
vadalmazva, mint a közigazgatás emberei.
Azonban, hogy bírósági intézményünk a
közigazgatáshoz képest oly aránytalanul
nagyot fejlődött, azt nem tulajdoníthatjuk
ennek a különben is nem rég nyert anyagi
előnynek, hanem csakis az egyéni kiváló-

ságok hosszú sorának, a melylyel a ma-
gyar bírói kar méltán dicsekedhetik. Bi-
ráink javadalmazása még jelentékeny javi-
tásokra szorul. Az eddigi tapasztalatok
azt mutatták, hogy egy intézménye sem
hálálta meg jobban a nemzetnek a hozott
áldozatokat, mint éppen a bíróság.

Az ezredéves ünnepekben tehát
azzal az öntudattal vehet részt minden
magyar bíró, hogy a filmtutatott haladás-
ban neki is része van. A nemzet pedig
hálával és büszkén tekint azokra a férf-
akra, a kik haladásának oly fontos és
munkás tényezői voltak.

HIREK.

Tájékoztató.

Aug. 3. községi jegyzők kongresszusa.
Aug. 5. A szegedi emlékszóbor leleplezése.
Augusztus 17. Közig. bizottság ülése.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők
szárazra kedden és pénteken délután.

— A miniszter Torontálmegyében. Daniel
Ernö kereskedelemügyi miniszter tegnap Nagy-
Gájra utazott.

— Személyi hir. Dr. Dellimanich
Lajos alispán nejevel Tátrafüredre utazott, hon-
ban azonban már pénteken (24.) tér vissza
Nagybecskerekre.

— Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi
miniszter Augusztus 17-én Annát a hertelendyalvai
állami elemi iskolához rendes tanítónővé ne-
vezte ki.

— Új állami iskola. Partos községe új
állami iskolát kapott, melyet már a legközelebbi
tanév elején nyitnak meg. A tanítói állomás be-
töltésére a pályázatot kiírták.

— Telecsky Kristóf kitüntetéséhez. Em-
litettük annak idején, hogy Nagyikinda városá-
nak megyeszerte köztisztviselőben álló polgármes-
terét ő Felsége az arany koronás érdemkereszttel
tüntette ki. Az érdemkeresztet Rónay főispán
távolítván dr. Dellimanich Lajos, Torontál-
vármegye alispánja fogja a kitüntetettnek át-
adni, ki szombaton báró Feilitzsch Ber-
thold megyei főjegyző társaságában megy át
Nagyikindára. Mint értesülünk, ez alkalomból
nagyobb ünnepélyt rendeznek a népszerű polgár-
mester és az előkelő vendégek tiszteletére.

A „TORONTÁI” TÁRSALMA.

A lány.

Nagy, tágas szobája volt az öreg urnak,
de hideg. Nem engedte tisztogatni. Pedig ott
lakott mellette a lánya egy szűk kis alkovlakás-
ban, a hová egyetlen ablakon tört be olykor a
napsugár. Ott ült Hedvig örökké az ablaknál és
várt fényes béli ruhákat, pompás toiletteket,
selymőveket riktó török szövetből, himzett
ingvállakát, és gondolkozott azokról, a kik majd
azokat viselik.

De nem irigyelte őket.

A míg ő ott ült az ablaknál s a kezeiben
tartott szöveten az ujjai gyorsan mozogtak s
egyik öltés a másik után ment, addig a lelke
máshol csapongott. Sötét hajára ráveté olykor
aranyos fényt a vidám napsugár, a hollófeke-
haj ragyogott az édes üdőségében, halvány ar-
czának barnás árnyalatot kölcsönzött a fény s
mely tüzi szeméi merengve néztek a távolba,
fő az ég kékjére, a hol lassan haladt a nap a
maga útján s vakító fehérre változtatta az usz-
káló felhők szélét. Ott valahol az uszkáló felhők
között szárnyaltak az ő gondolatai, ábrándok
ismeretlen dolgokról, összes vágyai egy tiszta
szüzi szívnek.

Főlemelte olykor szép fejét, szeméi cso-
dálatos fényben csillogtak s nézett ki az
udvari lakás egyetlen zölde ablakán át abba
a könnyű semmisségbe, a mely ott lebeg
az uratlan őrben, a végtelen magasságban,
s ilyenkor úgy érezte magát, mintha ő is

repülne a felhőkkel tova erről a rideg földről,
a szomorú és sötét háztetők fölött, a melyeken
zöld gomba tenyész, s onnan a felhők közül
nézne le a szűk udvarokba, a melyek örökké
nedvesek s a hová oly ritkán verődik jéles-
fénye a nyájas napsugárnak.

Ilyenkor „nem volt otthon”. S amíg ő ilyen
percekben átszellemült arccal ült ott a varró-
asztal mellett s repült, repült csapongó képzele-
tében, messze, ahol nincsenek rideg emberek,
homályos, szürke folyosók s hosszú kémények,
amelyekből piszkos füst ömlik; addig a másik,
a rideg nagy teremben sző fűdrázi könyvei,
glóbusai és rengeteg térképei közt az öreg is
ugyancsak repült.

Furcsa egy öreg ember volt. Mellette lakott
egy másik öreg, aki bélyegeket gyűjtött; talán
attól tanulta a bolondságát. Vagy az ő tőle. Az
a kérdés, melyik csinálja régebben. Mert hogy
régén csinálja mindkettő, az bizonyos. Az öreg
annyira járatos a földrajzban, hogy akár be-
kötött szemmel tudna végig menni Buenos Ayres
utczáin, pedig soha kint nem volt Magyar
országban.

Nagy, ajtótlán, piszkos fehérfejű könyv-
tárában nem volt más, csak földrajzi munka.
Örökké azokat olvasta. Ez volt a szenvedélye,
a könyveiből nem hagyott nyulni senkit. Csak
olvasta azokat azzal az észvesztő betűfalással,
mely megölné más, de a szobatudósoknak,
a penészes könyvmolyoknak igazi fentartója.
Örökké volt dolga a nagy mappák között, ame-
lyeken zölde vannak festve a tengerek s vér-
vörösré az országok határai.

— Ah, ah, motyogá az öreg s csontos

A hivatalos melléklet nélkül.

— **Rónay alap** Hogy a megyénkbeli főurak mennyire felelősek a tűzoltóság intereizóját, bizonyítja gróf Karácsonyi Jenő tette is, ki a közelmúltban a bánlakai tűzoltóságnak egy új teljesen felszerelt fecskendőt ajándékozott, míg a Rónay alapra 50 koronát adományozott. Fogadja érte a nemes gróf a bizottság mély köszönetét.

— **Szerb tanítók gyűlése.** A temesvári és verseczi gör. kel. szerb egyházmegyékhöz tartozó szerb tanítók a már két nap óta tartott tanácskozásait csak tegnap délelőtt fejezték be Temesvárott. A gyűlés egyhangúlag kimondta, hogy a tanító kizárólagosan csak tanügyi dolgokat végezhet, míg egyéb, a tanítással összefüggésben levő munkálatokért külön díjazást követelhet.

— **Öngyilkos katona.** Szehr Gusztáv a Nagybecskereken állomásozó 29. gyalogezred 7. századának őrzetője ma ismeretlen okból szolgálati fegyverével szíven lötte magát és rögtön szörnyet halt. Az öngyilkosság híre gyorsan terjedt el az egész városban és meglehetősen izgalmat keltett. Szehr egyébként becskeréki fiú, itt lakik özvegy édes anyja is, ő maga Szávits János fűszerkereskedésében volt alkalmazva tavaly őszig, a mikor bevonult a katonasághoz.

— **A nagybecskereki sakkör** ez évi július hó 26-án, vasárnap délután tartja meg rendkívüli közgyűlését a kör helyiségében.

— **A IV. parancsolat mint probléma.** Zsebelyán Danacia igen vallásos ember volt, elhitte mindazt, a mit a szentírásból tanult s mégis megessett vele, hogy összeütközésbe jött a negyedik parancsolattal. Olyan dilemmába került, a melyből aligha lehetett volna kibontakoznia, ő azonban mégis megoldotta a gordiusi csomót, még pedig egy vasvillával. Ez azután minden esetre új dolog s talán azok sem gondoltak a módjára, a kik annak idején összekötötték. Az eset előzményei a következők: Zsebelyán békében éleget édes anyjával, ki özvegye napjait töltötte. Az asszony, ki már jóval túlhaladta a virágfakadás korát, sőt duplán is elérte azt, korán reggel megkezdte a szomezédokban a vizitést és csak az esteli órákban fejezte be. A fiut ez mind nem bántotta volna, ha az asszony külön dologra nem adja öreg fejét. Hogy miképpen szövődött a dolog előzménye, azt — mint efféléknél rendszeren — nem lehet tudni, a tulajdonképeni cselekmény akkor kezdődik, mikor Zsebelyán szerelmi enyelgés közt találta édes anyját Stroján Kracsunnal. A fiu lelkéből egy pillanat alatt kiszállt a szülő iránti szeretet, tisztelet, és felragadva egy vasvillát, avval anyyira összeverte úgy anyját mint a legényt, hogy felgyógyulásukhoz kevés a remény. Így győzedelmeskedett a bestiális érzés a szülői szeretet fölött.

Ezeket a könyveket bujta éjnek éjszakáján az öreg. Remegő izgatottsággal olvasta hol az egyik, hol a másik utasítását a regényes földön járt utasoknak. Aztán a térképen kutattott. Hogy miként fog ő majd arra menni.

Mert oda akart ő menni. Ez volt az ő utópiája. Hah, milyen egyszerű lesz az. Mikor Tarkó Kelemen egy szép napon majd megjelen őseink otthonában, a napsütötte tájon, ahol állnak még a vezérek fehér sátrai és szekérvárban lakik a magyar. Hogy vágatnak majd elébe vad ázsiai méneken a délczag, kaczagányos, bogláros vitézek; a kardok a ló oldalaihoz verődnek, a sörény lobog s kard és sörény ragyog a napsugárban. Ez lelkesítette az öreget végtelenül. Ha végig futott az agyán ez a gondolat, odarohant a térképhez s rávetve szeméit, kereste az utat, amelyen oda lehet menni.

— Nono, — motyogá — ezen a hegységen átmegek sebiben, itt átuszatok a folyón, a turkomanoknál megpihenek egy kicsit, aztán neki a sivatagnak; ha aztán annak a szélit el érem, egyszeribe ott vagyok Magna Hungáriában.

Abrándok mezején csapongott örökké az öreg, ép úgy, mint a leánya. S így éltek ők együtt csöndesen, az egyik térképre hajolva, míg agyában ott képzelte magát sziklás bércei közt a magas Ázsiának, a másik az asztal fölé hajolva vagy a kéklő égre nézve föl, mialatt erős fantáziája egy csudálatos, ismeretlen, boldog világot keresett.

Egyszer egy fiatal férfi jött lakni a házba. Az ablaka szemben volt a Hedvigével s gyakran nézték egymást sokáig. Fekete szeme volt a leánynak, azt nézte a férfi, ab-

— **Zivatatok Olaszországban.** Felső-Olaszországban a legutóbbi három napon borzasztó zivatatok és felhőszakadások voltak, a melyek több helyen, nevezetesen Brescia, Beyams és Torino környékén áradásokat okoztak. — Alesandria mellett a villám három embert sujtott egyen. San Soleróban a villám egy fába csapott le, mely alá nyolcz ember menekült. Négyet közülük megölt, egyet pedig megsebesített. Az isztriai Pinuente kerületben is a felhőszakadás szántóföldeket, réteket pusztított el. A szőlők is megsemmisültek és több ház romba dőlt. A lakosok a közjótékonyagra szorúlnak.

— **Becskeréki esendőlet.** A napokban a helyben állomásozó 29. gyalogezred kapuőrei megfogtak egy 70 éves öreg embert, bevitték a katonai fogdába, ott megverték jól és csak reggel eresztették szabadon. E tárgyban a nagybecskereki rendőrség a következő tartalmu feljelentést tette a királyi ügyészségnek: Gyergyov Iván, a piaristák kertjének felügyelője, egy 70 éves roskatag öreg ember a napokban kissé bepálinkázott a kintinban s kilencz óra után hazafelé indult. A kertben azt tapasztalta, hogy éjjeli nyugvó helye szét van hányva, körül pedig különböző lábnyomok láthatók. Rögtön átment a laktanya kapuőreihez, mivel alapos gyanuja volt, hogy a katonák tehetnék ezt. Előtte való nap is megcsipte őket a kertben, de öreg ember léte nem volt képes utánuk szaladni, azok pedig barackkal megrakodva átugrottak a kerítésen. Most is felelősségre vonta őket, de azok gunyosan feleltek neki, a mi annyira feldühösítette Gyergyovot, hogy szidalmazni kezdte a katonákat. Ezek hamarosan elégtételt szereztek maguknak, mert megragadták, bevitték a katonai fogdába és ott, Gyergyov vallomása és az orvosi látlelet szerint annyira összeverték, hogy a bal vállkulcsa kiugrott a helyéből. Az agastyánt csak reggel fél 8 órakor eresztették haza. A kertben azonnal észrevette, hogy iszonyu pusztítás ment az éjjel végbe, és most oda nyilatkozik, hogy bizonyára azért zárták őt be, mi képen szabadon garázdálkodhassanak. De lin József káplár, ki aznap este parancsnoka volt az őrségnek, beismeri, hogy bezárták az öreget, mivel szidalmazta őket, de hogy üttették volna, azt tagadja. Gyergyov sérülése öt heti gyógykezelést igényel.

— **A sztárai gyilkosság.** Nagy-Mihályról táviratozzák, hogy gróf Sztáray István meggyilkolása ügyében folyton több és több embert tartattak le a gyilkosság gyanuja miatt. Az ügyész és vizsgálóbíró Sztárára érkeztek a vizsgálat folytatása végett. A sok elfogatás a nép között nagy elkeseredést idéz elő, mert a szegény paraszt népnek a mezei munkát gyakran félbe kell szakítania. Eddig körülbelül hatvan embert tartóztatnak le. A vizsgálat eredményeit szigorúan titkolják.

rándos kék szeme a férfinek, azt nézte a leány.

S ott, abban az ábrándos kék szemekben mintha megrejditette volna azt az ismeretlen, boldog világot, amit eddig a felhőkben keresett, amit eddig ott képzelt a kéklő égen túl. Egyre sürűbben nézett belejűk.

S történt egy borongós, sötét estén, midőn a szél a kemény füstjét leverte az udvarba, hogy az a két világos szem egyre közelebb jött a két sötéthez, a karok ölelésre nyitak, a férfi kiemelte a leányt az ablakon át, s másnap mikor az öreg becsapott egy mogorva jöreggel kíváncsi, üres volt az alköv. Az apró cserepírágok, kedvenc tárgyai minden fiatal leánynak, ott voltak az ablakon, mint tegnap, a piros selymen ott volt a megkezdett himzés, a tübe fűzött arany szállal, az ágy, a rubák mind ott voltak az ő csendes egyszerűségükben, csak az ablakok voltak nyitva, azok a apdosódtak ide oda s a támaszó vasak nyikorogtak, mintha mondanák: Öreg, mért nem vigyáztál a lányodra jobban... — A mogorva vén ember leroskadott a földre, szemei, az ő elvakult, becsent szemei csillogni kezdtek s könyei aláperegtek a padlóra. A szél csapdosta az ablaktáblákat, a támaszó vasak löbbeltek s azt nyikogták: Mért nem vigyáztál a lányodra, öreg?

S az, akitől ezt kérdezték a nyikorgó vasak, az leborult az alköv ágyára, összecsockolta a fehér párnákat s nehéz könyecseppjei beszivódta a piros selyem aranyhimzésébe.

Hogy feledve lett az ősmagyar föld. A glóbusok, térképek, susogó főlánsok kutatása helyett ott zokogta el bus szive fájdalmát.

— **Buzakaland.** Mukosán Jován román. écskai lakos olcsó áron akart buzához jutni, azért is egyszerűen kiment Hutter Pál nagybecskereki gazda földjére és elvitt onnan néhány keresztet. De jóformán el sem indult még helyéből, mikor a közelében levő uradalmi csészők rajtakapták és elkobozták tőle a jogtalanul szerzett holmit. Mukosán dühöngött, hogy mi jusson lehet tőle elszedni azt a buzát, a mit ő Bauer Pál nagybecskereki lakos számára szállít. A csészők azt felelték neki, hogy hozzon Bauertől irást, akkor majd elhiszik a mit mond Mukosán hozott is egy czédulát, melyben Bauer a áírásával bizonyította, hogy a buza az övé. Az oláh ilyképen megkapta a lopott jószágot, csak hogy mégis bajba került, mert mint utólag kiderült, az irás hamis volt, ő pedig nem akarja elárulni, hogy ki írta a czédulát. A csendőrség megtette a följelentést ellene.

— **A menyecske szalonája.** Rozsi András tordai atyafi furcsa ember lehet. Míg más kerüli nyáron a zsiros ételt, ő szalonára éhezik. A napokban bement Tavasz Pál szatócs üzletébe, de csak a menyecskektől találta otthon, mert Pál künn dolgozott a mezőn. Nem habozott sokáig, hanem azt mondta az asszonynak:

— **Lelkem Tavasziné asszony én a kelmed szalonájára éheztem.**

A csinos, molett menyecske eleintén elpirult, majd hogy kimeneküljön zavarából, hamar megadta rá a választ:

— Hja Rozsi András, az a szalonna köll ám az uramnak főlöstökre meg vacsorára. De mikor ezt mondta, még jobban megzavarodott és elfordította fejét, hogy ne lássa a legény a piruló arcát. Ezt a pillanatot zsákmányolta ki Rozsi és felragadva a közelben fekvő szalonnadarabot az ajtó felé szaladt vele. Mikor az asszony látta, hogy viszik a szalonáját, egyszerre vége lett a pirulásnak és utána rohant, hogy megmentse a lopásra kiszemelt tárgyat az urának, ki tudvalevőleg estéinkint szokott belőle talozni. Rozsi András schasem volt a nőkel szemben előzékeny, most sem válogatott az eszközökben, hanem a földre terte Tavasz Pálét, maga pedig megugrott. A csendőrség rablás bűntette miatt megtette ellene a följelentést.

Irodalom és művészet.

* **Uj idők.** Az Uj idők az új negyedben szebbnél szebb számokat hoz. A múlt heti szám két szines képével keltett feltűnést, az e heti számot különösen gazdag tartalma teszi becsessé. Kiemeljük belőle Herczeg Ferencz érdekes regényének (Második szerelem) a folytatását, Gárdonyi Gézának egy kiválóan szép elbeszélését, Bársony István Elet a halálban című nagyérdékű cikkét, Szomaházy I tvánnak Ballada a szegény Tihamérről című bájos elbeszélését.

az alköv ágya előtt térdén s hajszálaira ráveté rezgő fehér es fenyét a hold, a mely lassan haladt az ég sötétjén át.

Másnap este nem kereste elő a főlánsokat, nem kutatótt a hegyek után Ruisbosck irataiból. Másnap este már ott ült a füstös korcsma sarokasztalánál és ivott. Ivott, a mig tompulni nem érezte az agyát. Oly jól esett neki az a tompulás. Hogy már nem emlékszik semmire, a mik tegnap történtek... Ujra fölillant a régi vágya. A kopott, ostoba vonalokkal telefestett fal mintha mappává válna szemei előtt. Fölkelt és tántorogva indult kifelé.

— **Hová megy?** — kérdeék tőle a borospohárhoz láncozt emberek.

— E, el! — dünyögé az ittas kicsikló fejrángatásával — elmegyek messzire. Tudják, ott... ott Azsia fősíkjaín, ott lakik egy nép, oda... Nagyot nevettek rajta.

Az öreg becsapta az ajtót, elesett az utcán. Szép holdvilágos éj volt, az ut közepén egy alak haladt egyenruhában, s az ittas kábult szemei ősmagyarok nézték. Fölkelt s dülöngélve ment haza. Ott szótán elordította magát: „Hedvig, gyujtsd meg a lámpát!”

Senki sem felelt reá. Mély csend volt, valahol a városan kívül egy gözmozdony élesen füttyült. Még egyszer kiáltott: Hedvig! s aztán berugta az alköv ajtaját. A tele hold a kis szoba földjére vetette fényét, a pelargóniák piros virágai lassan mozogtak az ablak párkányán, az öreg hátra hőkölt s fejéből elszállt a mámor. Fölkapta a piros selymet az arany himzéssel s mig csókját arra szórta, az alköv kis ágyára dülve zokogta el egy törődött vén szív tompa fájdalomát.

sét. Manöver a lovasságnál czim alatt Tábori Róbert beszél el kedves apróságát a katona életből. Régi magyar fürdők czim alatt Vajk mond el igen érdekes dolgokat a régi magyar fürdői életből. Természetesen apró rovatai is igen változatosak. Képei közül kiemeljük Garai Akosnak hangulatos katona-rajzait, Jendrassik Jenőnek Nyomor című festményét, Bubics Zsigmond kassai püspöknek művésziesen reprodukált arcképét, László Fülöp festménye után, stb. stb. Az Új idők előfizetési ára negyedévre 2 forint. Kiadóhivatal Andrássy ut 10.

* **A helyi önkormányzat és a felette gyakorolt állami felügyelet elve.** Irta dr Rinyi József. Ez a könyv a közigazgatási szervezet egyik legfontosabb problémáját, a helyi (vármegyei, községi, kerületi departementális stb.) önkormányzatot, főleg az állam felügyeleti jogai szempontjából tárgyalja; bár a közigazgatási reformok előestéjén jelent meg, az még sem a napi politika befolyása alatt, hanem tisztán tudományos tekintetek szerint megírt munka. Célja bebizonyítani, hogy a közigazgatási jogrendszerben az önkormányzat és az e felett állami részről gyakorolt felügyelet szükségképp viszonyos fogalmak. A szerző különösen a kormány felügyeleti jogai val foglalkozik. Kimutatja, hogy modern állami szervezet a felelős kormány ilyen jogai nélkül el sem képzelhető. A kormányhatósági felügyelet csak ott lesz ártalmára az önkormányzatnak, ahol az gyámkodással válik. A francia, német és angol közigazgatási szervezet részletes vizsgálata után a szerző áttér a magyar törvényhatóságok mai jogállapotának kritikájára. Szigorú bírálat alá veszi a magyar törvényhatóságok u. n. önállóságát és önkormányzatát, a mely már jóformán csak azt jelenti, hogy törvényhatóság határoz, de a miniszter dönt. Aktuális jelentősége van a mű utolsó fejezetének. A közigazgatási tisztviselőknek kinevezett állami tisztviselőkké tételét a szerző nem ötletszerű reformnak, hanem a modern társadalmi viszonyok szükségképp beálló fejleményének tartja. Szerinte a kormányhoz nem felelősséggel tartozó határozatoknak egy tekintélyes sorozatát kell felállítani; ugyanakkor a törvényhatóság szorosan helyi érdekű ügyekben a törvényszerűség és hatáskör szempontjából kifogás alá nem eső határozatok végrehajtásának vezérelvével emelendő. — A kormányhoz való feltétlen felelősségi joga, nemkülönben a jóváhagyás követelménye csak az állami érdeket közvetlenül érintő ügyekre alkalmazhatók. A könyv, mely Révai Leóval jelent meg, kapható minden könyvkereskedésben. Ara 1 ft.

Legujabb hírek.

A miniszterium nyári szünete.

Budapest, július 21. A Bud. Tud. jelent: Holnap, szerdán délután 4 órakor miniszteri tanácskozások lesznek az utolsó nyári szünet előtt. Holnap este Bánffy Dezső báró miniszterelnök nejevel együtt üdülő utra megy. Pénteken Ischilben a király kihallgatáson fogadja Szombat este Bánffy báró nejevel együtt Ischilből Ostendébe utazik tizenkét napi tartózkodásra. Budapestre alkalmasint csak augusztus közepe felé érkezik vissza. A miniszterek közül a nyári hónapok alatt csupán Daniel és Darányi miniszterek fognak állandóan a fővárosban tartózkodni.

Affendákiszt elfogták.

Budapest, július 21. Affendákisz Perikleszt, Kázár Ambrus megszökött rabtársát ma reggel Német-Mokra máramaros megyei község határában egy kincstári erdőmunkás elfogta. Az alispán Affendákisz elfogásáról a taraczközi főszolgabíró által küldött táviratot a máramaros-szigeti vasutj állomáson kapta s nyomban megmutatta a voronickai kirándulásról visszatérő Erdély igazságügyminiszternek s a társaság többi tagjának. Affendákisz elfogásának híre a társaságban örvendő szenzációt keltett.

A krétai zendülés.

Budapest, július 21. A helyzet Krétában ismét nagyon fenyegetőre fordult. A fegyelmetlen török csapatok újabb kegyetlenségeket követtek el a falvak ke-

resztény népén és több helységet elpusztítottak. Krétából tömérdek ember menekül Görögországba kétszerezesen megnehezíti a differenciák megszüntetését a polgári kormányzó és a katonai parancsnok éles antagonizmusa. A hatalmak képviselői följáró módon fáradoznak a békéltetésen. Athéni távirat különös dicsérrel emlékezik meg Pintér osztrák-magyar konzulról, a ki nem egyszer saját életének kockáztatásával vette őtalmába az üldözött keresztényeket.

Táviratok.

A papa.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából sürgönyzik: A pápa közölnye a leghatározottabban megczáfolja azt a hirt, mintha a szent atya komoly beteg lenne. XIII. Leo a nagy meleg dacára elég jól érzi magát s naponta sétát tesz a vatikáni kertben.

Utazás politikában.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben legújabbban erősen beszélnek az őszi választásokról. Kossuth, Ugron és Zichy Nándor példáját követve legújabbban a nemzeti párt vezetői határozták el, hogy az ország egyes részeiben levő hivatásokat felkeresik s újjászervezik a már-már feledésbe ment pártot.

Szenzációs váltóhamisítás.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárost ismét egy váltóhamisítás ügye foglalkoztatja, mely annyival nagyobb feltűnést kelt, mivel a hamisítás elkövetője egy előkelő társadalmi állású ember. A budapesti kereskedelmi bankhoz ugyanis tegnap egy 700 ftos váltót küldött be egy temesvári pénzüintézet. Miután a váltó hamisnak bizonyult, telefonon felvilágosítást kértek a temesvári intézettől, honnan az a váltás érkezett, hogy a hamisítás egy igen előkelő állású urtól ered, tekintsek a dolgot meg nem történtnek. A váltót erre visszaküldték, de a cég, melyre a hamisítás történt, a következményekért a kereskedelmi bankot teszi felelőssé.

Affendákiszról.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Máramaros-szigetről telegrafálják, Affendákiszt kit tegnap elfogtak a hegyek között, ma beszállították a városba. Holnap hozzák Budapestre. A híres kasszabetörő nagyon nyomorult színben van, meglátszik rajta a sok viszontagság nyoma.

Megtámadott vonat.

Budapest, július 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapest—szé. lőrinczi vasutal a kispesti omnibuszok már rég időktől fogva versenyeznek. Ma reggel végre összetűzésre került kettőjük közt a dolog. A lovasrendőrök ugyanis Kispestnél nem engedték tovább menni a munkásokkal telt omnibuszokat, a mi anynyira felbőszítette a munkásokat, hogy megrohanták az épen érkező vonatot, a sineket kövekkel eltorlaszolták és a két utolsó vasuti kocsi összetörték. A vonat személyzet szerencsére még idejekorán elmenekült.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak.

Ertesítés.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint az utazóközönség kényelmére való tekintettel a balaton-szentgyörgy — somogy-szobbi h. é. vasut állomásairól Balaton-Berény fürdő, valamint Balaton-Keresztur állomásokra 8 nap érvényű biró monettérti jegyek adatkak ki a rendes menetárak kétszerezésének alkalmazása mellett.

Budapest, 1896. július 4-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak

(A munkás hetibérletjegyek megszerzése)

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a munkás heti bérletjegyek és az azokhoz szükséges igazolványok könnyebb elnyerése végett azokat többé kévények nem nyújtandók be az igazgatósághoz, hanem egyszerűen a munkaadó által kiállított bizonyítvány felmutatása mellett a munkások az igazolványt és bérletjegyet az illető állomás személypénztáránál szerezhetik meg. Az igazolványok kitéltésére vonatkozó eddigi eljárás azonban továbbra is fenntartatik.

Budapest, 1896. június 30-án.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magyar királyi államvasutak.

Pályázat.

A m. kir. államvasutak Dombóvár állomásán folyó évi december hó 31-ével megüresedő p. udvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyitattik.

A bérlet 3 (három) évre köttetik és pedig 1897. január hó 1-től 1899. december 31-éig terjedő időre.

Ezen bérlettel jár a vendéglős részére egy, négy szobából álló lakás, 1 közös előszoba, 2 konyha, 1 éléskamara, 1 tálaló szoba, 1 pincze és 1 padlás.

A bérletre vonatkozó okmányokkal, valamint 150 ft bánatpénz vagy állami letételekre alkalmas értékpapír letételéről szóló pénztári elismervénnyel felszerelt zárt ajánlatok a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége I. osztályánál legkésőbbben folyó évi augusztus hó 1-én déli 12 óráig benyújtandók.

Később beérkező vagy a bánatpénz letétele nélküli ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

A bánatpénz a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége gyűjtő pénztáránál vagy személyesen, vagy posta útján, de mindenesetre az ajánlattól elkülönítve helyezendő letétbe.

A zárt ajánlat szembetűnő módon a következő felirattal látandó el:

„Ajánlat a dombóvári pályaudvari vendéglő bérletére.”

Bérbeadó üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül a felajánlott bérre, tetszés szerint szabadon választhasson.

A bérlet bővebbi feltételeiről a zágrábi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztálya nyújt kívánatra felvilágosítást.

Zágráb, 1896. évi június hó 20-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Nyilttér.*)

GRÜNBAUM VILMOS

férfi- és nőruha raktára

Nagybecskereken.

Van szerencsém a tisztelt közönség tudomására hozni, hogy női ruha műhelyemet felhagyva, a raktáron lévő összes áruk tetemesen leszállított árak mellett eladatnak, u. m.:

Ruhaszövetek,

Selyemkelmék,

csipke-, gyöngy- s egyéb díszítési czikkek, selyemszövet és mosó bluzok, costumek, gyermek ruhák, juponok, kötények, csipkegallérok és egyéb női divat czikkek.

Teljes tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

H i r d e t é s e k.

1193. sz. 1896.

Árverési hirdetmény.

Alolított községelőjáróság ezennel köz-
hírré teszi, hogy Ujhely község mint er-
kölcsei testület tulajdonát képező a község-
határra kiterjedő vadászati jog 1896. évi
július hó 1-től 1902. évi június hó 30-ig
terjedő 6 évre árverés útján bérbe adatni
fog, melyre árverési határnapul 1896. évi
augusztus hó 2-ának d. e. 10 órája tüzetik
ki a község ház nagy termében.

Kikiáltási ár az egész időszakra 38 frt
melynek 10% bánatpénzül leteendő.

Az árverési feltételek a jegyzői iro-
dában a hivatalos órákban betekinthe-
tők.

Ujhelyen 1896. évi július hó 16-án.

677-3.1

A község előjárósága.

5474. sz. tkvi 1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A törökbecsei kir. járásbiróság mint te-
lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy
Ph. Fischer és Löwy nagybecskereki cég
végrehajthatónak Fejes István tordai lakos
végrehajtást szenvedő ellen 208 frt 20 kr
iránti végrehajtási ügyében, valamint gróf
Pejacsevics Péter 193 frt 87 kr, a nagy-
kikindai takarékpénztár és előlegegyet
résztvénytársaság 48 frt 60 kr és ugyan-
annak 33 frt 50 kr s járuléka, nemkülön-
ben Ph. Fischer és Löwy végrehajthatónak
91 frt 10 kr és járulékaiból álló követel-
léseik behajtása végett is a területen levő
Torda község határában fekvő 327. sz.
tjkvben A. I. 1., 2. sorsz. 526/15. hrsz.
483. ö. i. szám alatt foglalt ház és bel-
telek és 526., 478., hrsz. alatt foglalt
szántó, mely ingatlanok a Tordán 1895.
évi november 8-án tartott árverés alkal-
mával Rada János nagybecskereki lakos
mint legtöbbet ígérő javára 615 frt vételár-
ban letűtettek, a nagybecskereki kirpénzügy-
igazgatóság kérelme folytán most nevezett
késedeimes vevő kárára és veszélyére 615
frt kikiáltási árban 1896. évi augusztus
hó 10-ik napjának délelőtt 10 órakor Torda
község házában árverés alá fog bocsájtatni
és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiál-
tási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881:
60. t.-cz. 42. §-ában jelölt és árfo-
lyammal számított és 1881. évi november

1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri
rendelet 8. §-ában jelzett és óvadékképes-
nek nyilvánított értékpapírban a kiküldött
kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál
előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállít-
ott elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő rész-
letben, és pedig az elsőt az árverés jogerőre
emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap,
az utolsót 45 nap alatt mindig az
árverés napjától számított 6% kamattal
együttesen a törökbecsei kir. adóhivatalnál
mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kér-
vény kapcsán lefizetni és a vétel után járó
kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog
beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai
a hivatali órák alatt a kir. járásbiróság
tkvi irattárában és Torda község elő-
járóságánál megtekinthe-
tők.

Kelt Török-Becsén, 1896. évi május hó
19-én a kir. járásbiróság mint tkvi ha-
tóságnál.

678-1.1

Szabó,
kir. aljbíró.

9019. sz. ki. 1896.

Hirdetmény.

Nagy-Becserek r. t. város tanácsa
ezennel közhírré teszi, miszerint a villamos
központnál egy vízszűrő medencének fel-
állítására tekintetéből 1896. évi július hó
23-ának d. e. 9 órájára zárt ajánlati versenyt
tűz ki, melyre vállalkozni szándékozók
ezennel felhívja, miszerint az 50 kros bélyeg-
gel és a 8526 frt 85 kr költségvetésileg
megállapított összegnek megfelelő 5% bán-
atpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a fenti
határnapig Zachariás József vár. tanács-
noknál annnyival is inkább beadják, mint-
hogy a fentebbi határidő után beérkezett
ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A terv és költségvetés és feltételek a
városházi épület II. tanácsnoki irodájában a
hivatalos órák alatt naponta betekinthe-
tők.

N.-Becsereken, 1896. évi jul. hó 13.

Kreztics János,
polgármester.

665-3.3

Van szerencsém a n. é. építőközönség tudomására hozni,
hogy Kremer Fülöp ur

Czementáru-gyárát

átvettem és nálam ezentul csakis elsőrendű portland-czement-
ből készült saját gyártmányu czementlapok, márvány-
mosaiklapok, itató-vályúk, ereszesornak-
kagylók, határjelkövek, valamint gipszből ke-
szült építési díszítmények a legszebb kivitelben, ju-
tányos áron kaphatók.

Ajánlok ezenkívül kiváló minőségű fehérmeszet, ro-
mán- és portland-czementet, gipszet, kátrányt,
carboleumot, fedőpépet és elszigetelő leme-
zeket.

Özv. Guttmann Jakabné,

Gabnatér.

384-26.14

H i r d e t é s e k

felvételnek

e lap kiadóhivatalban.